
CONCERTS SIMFÒNICS
AL PALAU 2011 / 2012

**IMPRESSIONS
DES DEL QUART FARISTOL**

EL DESTÍ DE BEETHOVEN

Concert **6**

Òscar Diago, oboè
Shi-Yeon Sung, directora

PROGRAMA

I

J. S. Bach (1685 – 1750)
Adagio, de l'Oratori de Pasqua, BWV. 249

F. Schubert (1797 – 1828)
Simfonia núm. 3, en Re major, D. 200

II

L. V.
Beethoven (1770 – 1827)
Simfonia núm. 5, en Do menor, op. 67

Dissabte, 28 de gener de 2012, a les 19.00 hores, al Palau de la Música Catalana, a Barcelona

---

BREU COMENTARI AL PROGRAMA: ELS AUTORS I LES OBRES

Johann Sebastian Bach (Eisenach, Alemanya, 1685 – Leipzig, 1750). Mestre de mestres, espiritualitat, culminació tardana de les tècniques pròpies del Barroc. Orgue i clavecí. Cantates.

Adagio, de l'Oratori de Pasqua, BWV. 249 (J.S. Bach, 1725/1730). Durant la seva estada a Leipzig, Bach tenia el compromís de compondre cada setmana una cantata. Sovint adaptava a aquesta utilitat les obres que escrivia per ser tocades en una sola ocasió en les celebracions de la classe governant. És el cas de l'*Oratori de Pasqua*, que va néixer, amb un altre text, com a cantata per a l'aniversari d'un duc.

D'aquesta obra, integrada per diversos moviments, molts d'ells amb intervencions de cor i solistes vocals, en podrem escoltar un fragment instrumental: un expressiu *adagio* per a oboè amb acompanyament d'orquestra de corda i baix continu.

Franz Schubert (Viena, 1797 – 1828). Primer romanticisme. Amb Mozart, màxim exemple de genialitat musical innata. Inspiració melòdica. Lieder, simfonies, misses i música de cambra.

Simfonia núm. 3, en Re major, D. 200 (Franz Schubert, 1815). Escrita just després de la caiguda de Napoleó, respira el sentiment alegre i esperançat de la Viena del moment. Schubert té divuit anys, estudia amb Salieri i viu un moment d'extraordinària productivitat.

Tot indica que la simfonia va dirigida a ser tocada en una reunió informal d'amics, músics aficionats, que formen una orquestra en la que ell participa amb el violí. En aquestes reunions sovint s'interpreten simfonies de Haydn i Mozart i també les dues primeres de Beethoven.

No és d'estranyar que en els primers treballs simfònics de Schubert s'hi pugui reconèixer el rastre d'aquests compositors, especialment dels dos primers: presència d'una introducció lenta per al primer moviment, un tercer moviment titulat "Minuet", que inclou una secció de trio en un estil popular, i un final brillant. Tot i això, en molts moments ja aflora el to genuí de Schubert.

L'estrena pública de l'obra no va ser fins a l'any 1881, a Londres, cinquanta-tres anys després de la mort del mestre. Uns anys abans, el 1865, s'havia utilitzat el seu quart moviment com a final de la «Simfonia inacabada» en la seva estrena pòstuma a Viena.

Ludwig van Beethoven (Bonn, 1770 – Viena, 1827). Evolució del classicisme al romanticisme. Napoleó. Simfonies, concerts per a piano, quartets de corda. Llibertat i humanitat.

Simfonia núm. 5, en Do menor, op. 67 (L.V. Beethoven, 1808). És una de les obres fonamentals de la història del simfonisme, com també ho és de la producció de Beethoven.

Un motiu inicial de quatre notes és utilitzat amb precisió a través de tot el primer moviment per crear sensacions de lluita i oposició en una atrevida arquitectura on tot sembla absolutament necessari. Quan Beethoven, en una ocasió, referint-se a aquestes quatre notes va dir: «d'aquesta manera truca el destí a la porta», va donar peu a les múltiples especulacions que s'han fet sobre el sentit de l'obra, ja des del moment de la seva estrena.

D'una manera o d'una altra, el material temàtic dels altres tres moviments deriva d'aquest motiu inicial. El segon, un *Andante* amb variacions d'una senzillesa que recorda Haydn, presenta, en canvi, un desenvolupament gens convencional. El tercer, un extens *Allegro* enèrgic però ombrívol que ocupa el lloc de l'*Scherzo*, forma un sol bloc amb el quart, molt extens, que irromp amb un gran esclat d'energia i és considerat en si mateix com una obra mestra.

Beethoven va tardar quatre anys, del 1804 al 1808, a concloure la simfonia. Quan es va estrenar, en el magne concert del 22 de desembre de 1808, sembla que no va ser gens compresa.

CONTRASTS SIMFÒNICS

Per un passeig vienès, força transitat, dos homes estan a punt de creuar-se. L'un és jove, l'altre ja madur. Es tracta de Franz Schubert i Ludwig van Beethoven. S'aturen i se saluden amb el barret. «Bona tarda, senyor Ludwig!, com va tot?». «Gràcies, Franz, però què dieu?». «Que com es troba, que què fan les seves orelles!». «Oh!, no gaire bé...». «I la seva simfonia?». «Va avançant. Ara ja...». De sobte, un cop de pilota mal dirigit s'endú el barret de Ludwig. L'ha llançat un noi d'onze anys. Per l'edat podria tractar-se de Johann Strauss, el futur "Rei del vals-I"...

Aquesta escena hauria estat possible a la Viena del 1815. La situació històrica dels personatges és correcta —l'existència de la pilota, segurament no—. Però el destí no ho va voler així.

L'escena que es repetia un dia rere l'altre era molt diferent: els dos homes es creuaven sense dirigir-se cap gest, capficats en els seus pensaments, tot i que cada un d'ells sabia perfectament qui era l'altre i s'admiraven a distància.

Les circumstàncies que vivien els dos compositors eren molt contrastades.

Franz Schubert tenia tot just divuit anys i per subsistir es guanyava uns diners ajudant el seu pare, mestre d'escola. Vivia de forma bohèmia i participava intensament en la vida social. Començava a ser conegut en els ambients musicals de la ciutat. Componia a un ritme febril. Acabava d'escriure la seva tercera simfonia.

Ludwig van Beethoven, el gran mestre, tenia quarantacinc anys i ja era un home xacrós. Havia reduït molt el seu ritme de treball. La progressiva sordesa que patia des de feia catorze anys l'havia anat convertint en una persona esquerpa i isolada. Tot i això, la seva potència creadora seguia evolucionant i encara componia grans obres mestres com la *Novena simfonia* i la gran *Missa en Do major*. Acabava d'estrenar la *Vuitena simfonia*. L'estrena de la *Cinquena* havia quedat set anys enrere.

Els dos personatges no es van relacionar fins quan, entre els anys 1822 i 1823, Beethoven, ja sord del tot i reclòs a casa seva, va rebre les visites de Rossini, Schubert, Weber i Liszt. Devia ser ben curiós veure com s'ho feia Schubert per explicar fins a quin punt admirava la seva música a un home que no hi sentia gens.

Schubert va professar sempre una profunda veneració per Beethoven. Cinc anys més tard, va aguantar un ciri en el seu enterrament i va demanar que quan l'enterressin a ell ho fessin al costat de la tomba del gran mestre. El destí entremaliat, que tant havia fet patir i reflexionar a Beethoven, es guardava una última jugada per a Schubert: l'any següent l'enviava a la tomba també a ell.

Avui escoltarem dues simfonies situades en el pas del classicisme al romanticisme: una de les menys conegudes de Schubert, la tercera, i una de les més interpretades de Beethoven, la cinquena. Podrem veure que també presenten forts contrastes.

Per una banda, Schubert ens ofereix un simfonisme en què el joc entre les diferents parts orquestrals es tradueix en complementarietat i col·laboració; en Beethoven veurem com aquest joc es materialitza en contraposició i lluita. També veurem que l'obra de Schubert, tot i ser un autor vint-i-set anys més jove, és formalment menys avançada que la de Beethoven. I un últim contrast: Beethoven va estrenar la simfonia just després d'acabar-la; Schubert no la va poder escoltar en vida.

Amb la *Cinquena* de Beethoven donem compliment al segon lliurament corresponent al «**Cicle Beethoven**», un dels nostres reptes, la integral de les nou simfonies del mestre en tres temporades.

Abans de les dues simfonies, però, i com a inici del concert, interpretarem una obra del període del barroc: un delicat Adagio per a oboè i orquestra de corda procedent de l'Oratori de Pasqua de Johann Sebastian Bach. Forma part d'una proposta nostra d'aquest any, «**El silenci després de Bach**», que consisteix a oferir en cada un dels concerts una mostra de la música del gran mestre. Ens proporcionarà l'ocasió d'apreciar l'expressivitat del nostre solista d'oboè, Òscar Diago. Aprofitem per apuntar també que durant el concert ens farà de guia la directora sud coreana Shi-Yeon Sung, reconeguda com una de les directores joves més prometedores de l'escenari internacional.

Per acabar, només assenyalar que, en algun moment i fora de programa, interpretarem una «**fanfara sorpresa**». Per tal de celebrar els **25 anys de l'Orquestra Simfònica del Vallès**, que es compleixen enguany, en aquesta ocasió s'interpretarà la fanfara Els Tres Tambors del compositor Jordi Cervelló.

EXPERIÈNCIES VISCUDES A «LES CADIRES DE “LA SIMFÒNICA” »

Testimonis de persones que ens han escoltat assegudes a les cadires situades entre els músics de l'orquestra.

Encara estic emocionat del concert que l'OSV va fer al Palau el dia 5 de febrer. Assegut entre els músics, mentre les notes m'envoltaven. Prèviament, el regidor de l'OSV, en Micky, em va conduir per darrere l'escenari, mentre els protagonistes anaven escalfant, i va presentar-me els que estarien al meu entorn. Durant el concert, per darrere em bufava el metall i la fusta, al davant gronxava la corda, enfront —conduint—, el director invitat, l'elegant i emotiu “mestre” Víctor Pablo Pérez. Les ones sonores feien vibrar tot el meu cos.

Quina lleugeresa, agilitat i frescor amb la 6a simfonia “Le matin” de F.J. Haydn. Quina potència i plenitud musical amb la Quarta simfonia en Re menor de R. Schumann!

Un concert molt bo. Una experiència única. Moltes gràcies per aquesta immersió musical.

Joan Elias Camprubi

Barcelona, 5 febrer 2011. Concert 6 (temporada 2010/11)

Acabo d'arribar a casa i el primer desig és donar-vos les gràcies per la deliciosa experiència. És impressionant trobar-se al costat dels tan venerats músics, tot cordes, per cert. A més, aquest concert ha estat diferent de tots.

Esperava molt, però no tant; ha superat les expectatives. Una veritable festa: tothom es divertia, fins i tot els músics; amb concerts així, la joventut s'aproparia a la música clàssica.

Que divertit i “espitós”, Gilles Apap! Una nova forma de comportar-se, una mica “desenfadada”, nova, amb una interpretació i una capacitat d'improvisació fantàstiques.

María Gómez

Barcelona, 15 gener 2011. Concert 5 (temporada 2010/11)

Va ésser una experiència molt agradable escoltar la música situada enmig de l'orquestra, sobretot la primera part, darrere dels violins i les violes, i davant de la magnífica flauta de la Isabel Moreno. Els diferents sons m'envoltaven amb un gran equilibri.

Molt agradable també poder veure la cara del magnífic director Jaime Martín, tan expressiu i encomanant el seu entusiasme als músics i al públic.

Moltes gràcies per haver-me facilitat aquesta experiència.

M. Carmen Monpel Gatell

Barcelona, 30 gener 2010. Concert 6 (temporada 2010/11)

**SI TU TAMBÉ VOLS VIURE AQUESTA EXPERIÈNCIA,
TRUCA'NS.**

Informació: 93 727 03 00